

ΕΙΚΟΝΙΚΟ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΑΥΛΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ & ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΩΝ

Τη φετινή σχολική χρονιά, 2014-15, αποφασίσαμε με την ομάδα της διαμεσολάβησης του σχολείου μας να πραγματοποιήσουμε ένα είδος κοινωνικού πειράματος στο χώρο του σχολείου, διοργανώνοντας ένα **εικονικό περιστατικό σύγκρουσης κατά τη διάρκεια ενός διαλείμματος στις 6 Μαρτίου 2015**, ημέρα αφιερωμένη στην ευαισθητοποίηση των μαθητών σχετικά με την ενδοσχολική βία και το σχολικό εκφοβισμό.

Το σενάριο του περιστατικού καθώς και το μοίρασμα ρόλων, που ακολουθούν στο τέλος αυτού του εγγράφου, προήλθαν από αποκλειστική πρωτοβουλία των μαθητών-μελών της ομάδας η οποία στηρίχτηκε από εμάς τις συντονίστριες του προγράμματος.

Το εικονικό περιστατικό δεν αποτελεί κλασική μορφή σχολικού εκφοβισμού ο οποίος ασκείται συνήθως από πιο δυνατά παιδιά προς πιο αδύναμα και είναι επαναλαμβανόμενος. Ωστόσο αποτελεί μια πολύ συχνή και συνηθισμένη περίπτωση σύγκρουσης μεταξύ μαθητών.

Στόχος της ομάδας διαμεσολάβησης ήταν, μέσω αυτού, να προβάλλει την ειρηνική επίλυση των διαφορών ως μόνη πραγματικά λύση που απαλλάσσει από αρνητικά συναισθήματα και να προκαλέσει συζήτηση και προβληματισμό σχετικά με το κατά πόσο και γιατί οι μαθητές αρέσκονται να επιλέγουν και να επικροτούν σε πολύ μεγάλο βαθμό τη βία ως μέσο επίλυσης των διαφορών τους.

Για την πραγματοποίηση του περιστατικού εξασφαλίστηκε η έγκριση του διευθυντή του σχολείου μας και του συλλόγου διδασκόντων οι οποίοι είχαν ενημερωθεί πλήρως (για σενάριο και ρόλους). Ιδιαίτερα βέβαια ενημερώθηκαν οι εφημερεύοντες καθηγητές οι οποίοι πήραν το ρόλο του διακριτικού παρατηρητή.

Μετά τη λήξη του περιστατικού και τη συμφιλίωση των παιδιών μέσω της διαδικασίας της διαμεσολάβησης σε ήρεμο και προστατευμένο περιβάλλον, ακολούθησε σε κάποια τμήματα του σχολείου συζήτηση με αφορμή το περιστατικό αυτό, τόσο από τις συντονίστριες της ομάδας διαμεσολάβησης όσο και από άλλους καθηγητές. Μέσα από τις συζητήσεις στην τάξη αποκαλύφθηκε η έκπληξη των παιδιών για το ότι το περιστατικό αυτό ήταν εικονικό και για την ευκολία με την οποία συμμετέχουν, παρασυρόμενοι από τη μάζα, σε περιστατικά βίας. Κάποιοι δεν παραδέχτηκαν ότι ξεγελάστηκαν λέγοντας, εκ των υστέρων όμως, ότι το είχαν καταλάβει από την αρχή ενώ άλλοι επέμεναν ότι το περιστατικό ήταν αληθινό αλλά εμείς οι καθηγητές το παρουσιάζαμε εκ των υστέρων σαν ψεύτικο γιατί δε θέλαμε να έχει συμβεί πραγματικά κάτι τέτοιο στο σχολείο μας την ημέρα κατά της σχολικής βίας.

Αρχικά λοιπόν ήταν δύσκολο για τους μαθητές να συνειδητοποιήσουν ότι αποτέλεσαν ουσιαστικά «τα πειραματόζωα» ενός πειράματος και ότι εύκολα υιοθετούν κάποιους ρόλους μέσα στο κοινωνικό τους περιβάλλον. Σε δεύτερη φάση άρχισαν να προβληματίζονται για τα αίτια που τους οδηγούν να «αρέσκονται» στο να γίνονται θεατές σε περιστατικά βίας και να επιλέγουν αυτό το πρότυπο απαξιώνοντας τη συμφιλίωση. Άλλοι αναφέρθηκαν στη βία που σερβίρεται

καθημερινά μέσα από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και άλλοι στις ταινίες βίας που βλέπουν από πολύ μικρή ηλικία.

Την επόμενη μέρα πραγματοποιήθηκε έκτακτη συνάντηση της ομάδας διαμεσολάβησης για να μοιραστούν οι εμπειρίες και τα συναισθήματα μεταξύ των παιδιών που έπαιζαν τους διάφορους ρόλους στο περιστατικό. Η έκφραση αρνητικών συναισθημάτων, όπως θυμός, απογοήτευση και αρνητική έκπληξη, κυριάρχησε. Εμείς οι συντονίστριες, αφού ακούσαμε με προσοχή τις εμπειρίες, τις σκέψεις και τα συναισθήματα τους, τονίσαμε ότι ο σκοπός του περιστατικού ήταν, αφού φέρει στο προσκήνιο κάποιες πολύ συνηθισμένες και επαναλαμβανόμενες συμπεριφορές, στη συνέχεια να τις βάλει στο μικροσκόπιο και να αναζητήσει τα αίτια τους τα οποία είναι πολύ βαθύτερα και έχουν να κάνουν με κοινωνικά πρότυπα που σκόπιμα προβάλλονται και από τα οποία όλοι βομβαρδιζόμαστε και τα υιοθετούμε, τις περισσότερες φορές ασυνείδητα, ως μέλη μιας κατά κόρον βίαιης και ανταγωνιστικής κοινωνίας.

Θέλοντας στη συνέχεια να ενθαρρύνουμε τα παιδιά, επικεντρωθήκαμε στις περιπτώσεις μαθητών, ελάχιστες μεν αλλά όχι ανύπαρκτες, που αν και δεν ανήκαν στην ομάδα της διαμεσολάβησης και δε γνώριζαν ότι το περιστατικό ήταν εικονικό ενεργοποιήθηκαν ωστόσο σε θετική κατεύθυνση. Μερικοί από αυτούς προσπάθησαν να σταματήσουν τη σύγκρουση και δεν υποδαύλιζαν τον καυγά καθώς και άλλοι επιθυμούσαν να ενημερωθούν για τα αποτελέσματα της διαμεσολάβησης εκφράζοντας την ελπίδα τους για ένα καλό τέλος. Κατόπιν, διαπιστώσαμε όλοι μαζί ως ομάδα ότι δε θα εγκαταλείψουμε τις προσπάθειές μας να προβάλλουμε τον ειρηνικό τρόπο για την επίλυση των διαφορών μας.

Κλείσαμε τη συνάντησή μας με τη δέσμευση ότι όλοι οι συμμετέχοντες σ' αυτό το εικονικό περιστατικό θα καταγράψουν την εμπειρία τους και θα τη διαβάσουμε στην επόμενη μας συνάντηση.

Οι συντονίστριες εκπαιδευτικοί
Γαβαλά Αριστέα
Ξεκαρδάκη Μαρία
Οικονομάκη Μαρία
Σισαμάκη Μαρία

Η Μαρία και η Μαρίνα είναι δυο κορίτσια της Γ' τάξης που κάνουν παρέα. Η Μαρίνα εκμυστηρεύεται κάποια μέρα ένα μυστικό της στη Μαρία και της ζητάει τη συμβουλή της. Δύο μέρες μετά μαθαίνει πως η Μαρία έχει αποκαλύψει το μυστικό της και σε άλλα άτομα και είναι πολύ εκνευρισμένη μαζί της.

Η Μαρίνα, χωρίς να διασταυρώσει αν η πληροφορία είναι έγκυρη, επιτίθεται λεκτικά την επόμενη κιόλας μέρα στη Μαρία μόλις χτυπήσει το κουδούνι για την 1η ώρα μαθήματος. Η πρώτη σύγκρουση λοιπόν διαδραματίζεται στο 2ο όροφο απ' έξω από την τάξη της Μαρίας και γίνεται αντιληπτή από πολλούς μαθητές οι οποίοι είναι περίεργοι για την εξέλιξη.

Το πρώτο και το 2ο διάλειμμα περνούν χωρίς να συμβεί κάτι ιδιαίτερο. Όταν χτυπάει το κουδούνι για το 3ο διάλειμμα η Μαρία κατεβαίνει με κορίτσια από το τμήμα της στην αυλή και στέκεται κάτω από τη μπασκέτα. Η Μαρίνα από την άλλη βγαίνει εκνευρισμένη από το τμήμα της γιατί από το πρωί δεν μπορεί να ηρεμήσει. Στο μυαλό της στριφογυρίζουν τα λόγια των τρίτων. Νιώθει προδομένη και πολύ προσβεβλημένη γιατί όλο το σχολείο ξέρει το μυστικό της. Δεν μπορεί να ελέγξει τα νεύρα της. Κατεβαίνει τρέχοντας τις σκάλες αποφασισμένη να βρει τη Μαρία και να τα ξεκαθαρίσουν.

Η 2η και κύρια σύγκρουση διαδραματίζεται το 3ο διάλειμμα στην αυλή. Αφού τα δύο κορίτσια ανταλλάσσουν από μακριά υποτιμητικά σχόλια, πλησιάζουν σιγά σιγά η μία την άλλη και ο καυγιάς φουντώνει. Αρκετά παιδιά αρχίζουν να μαζεύονται, ενώ κάποιοι ενημερώνουν για το περιστατικό παρακινώντας και άλλους να πλησιάσουν. Τρία παιδιά πλησιάζουν πιο κοντά και προσπαθούν μιλώντας τους να τις κατευνάσουν. Η ομήγυρη παρακινεί επαναλαμβάνοντας τα ονόματά των εμπλεκόμενων ή τη λέξη “ξύλο”.

Τα τρία παιδιά που προσπαθούν να παρέμβουν παρεμποδίζονται από κάποιους που δε θέλουν να χάσουν το θέαμα. Όμως επιμένουν και τελικά καταφέρνουν να ξεχωρίσουν τα δύο κορίτσια τα παίρνουν παράμερα και αρχίζουν να τους μιλούν ηρεμώντας τα. Τους προτείνουν τη διαμεσολάβηση ως λύση για το ξεκαθάρισμα της παρεξήγησης έτσι ώστε να εξαλειφθεί κάθε αρνητικό συναίσθημα. Ακολουθεί διαμεσολάβηση σε μια αίθουσα.

Στο επόμενο διάλειμμα τα δύο κορίτσια αρχίζουν να σιγοκουβεντιάζουν. Φαίνεται πως κατάλαβαν ότι η βία δεν είναι η λύση.

Ρόλοι

1. εμπλεκόμενοι
2. θεατές που ενθαρρύνουν τη σύγκρουση:
 - διαδίδοντας φήμες και μεγεθύνοντας το πρόβλημα
 - παρακινώντας λεκτικά την ώρα που συμβαίνει
 - εμποδίζοντας κάποιους να παρέμβουν για τη λήξη
 - καλώντας και άλλους να παρακολουθήσουν
3. βουβοί θεατές της σύγκρουσης
4. διαμεσολαβητές